

народного мистецтва Олександрії Великодній : матеріали наук.-практ. конф. (Полтава, 23 квітня 2014 р.) / упоряд. і ред. В. П. Титаренко. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2014. С. 59–63.

3. Срібна Ю. А., Матюшова Ю. С. Вишивальне мистецтво Полтавщини у творах народних майстринь. Дизайн-освіта майбутніх фахівців: проблеми та перспективи : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Полтава, 2022 р.) Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2022. С. 103-108.

4. Титаренко В. П. Полтавська традиційна вишивка: минуле і сучасне (виховний аспект): навч.-метод. посіб. Полтава : Верстка, 2000. 136 с.

5. Полтавська школа етнодизайну: кол. монографія / кол. авторів: Степаненко М. І., Антонович Є. А., Бутенко В. Г., Тименко В. П., Цина А. Ю. та ін. ; за заг. ред. Титаренко В. П. Полтава : Вид-во «Астроя», 2020. 212 с

*Плескач І. М.
вчителька початкових класів,
Супрунівського навчально-виховного комплексу
Полтавської міської ради*

ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ВИШИВКИ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ НАЦІОНАЛЬНО- ПЕТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Національно-патріотичне виховання шкільної молоді в Україні є важливим педагогічним завданням, яке спрямоване на формування громадянської свідомості, поваги до державних символів, історії та культури країни. Виховання любові до Батьківщини, розуміння своїх коренів та ідентичності є ключовими аспектами цього процесу. Освіта в цьому контексті виконує не просто інформативну функцію, але й формує відповідальне ставлення до розбудови майбутнього країни.

Л. Добровольська, В. Чорновіл вважають, що національно-патріотичне виховання учнів початкових класів є актуальним і важливим завданням сучасної освіти, адже воно закладає фундамент громадянської позиції, поваги до культурної спадщини та історії своєї країни [2]. Це особливо важливо у контексті глобалізації та інформаційного потоку, який часто може бути сповнений конфліктами і протиріччями. Як зазначають Н. Калита, М. Пантюк, виховання починається з раннього віку, тому школа грає ключову роль у формуванні особистості дитини [3].

Сучасна українська школа використовує різноманітні методи та підходи для досягнення цієї мети, включаючи інтеграцію національно-патріотичного виховання у різні предмети шкільної програми. Вчителі організовують тематичні уроки, виховні години, екскурсії до місць історичного значення, зустрічі з народними майстрами, що дозволяє учням краще зрозуміти історичне минуле та сучасність своєї країни [2].

Українська народна вишивка має значний виховний потенціал у контексті реалізації завдань національно-патріотичного виховання учнів початкових класів. Цей вид мистецтва не просто красивий і традиційний; він несе в собі глибокі символічні значення, які можуть використовуватися для виховання почуття гордості за свою культурну спадщину та заохочення розуміння національної ідентичності [4; 5].

Вишивка в Україні має багатовікову історію, і кожен регіон може похвалитися своїми унікальними узорами та техніками. Ознайомлення із цими традиційними узорами, їх символічним значенням у виховному процесі допомагає учням зрозуміти різноманітність та багатогранність української культури [1].

Виховання через мистецтво вишивки може включати практичні заняття, де діти навчаються створювати власні вишивки на основі нескладних початкових вишивальних вів, що сприяє розвитку творчих здібностей, дрібної моторики та естетичного смаку.

Крім того, вишивка може використовуватися для розповіді про історичні події, значущі особистості та важливі національні символи. Включення елементів вишивки у навчальний матеріал може зробити уроки історії більш наочними та захоплюючими. Вчитель може показувати, як певні узори або кольори були використані для кодування інформації або як вишивка стала формою опору під час історичних репресій.

Національно-патріотичне виховання через українську вишивку також сприяє зміцненню спільноти. Спільне вишивання може стати засобом зближення учнів, їхніх сімей та вчителів. Такі заходи, як виставки дитячих вишивок або майстер-класи для батьків, можуть стати важливою частиною шкільного життя, сприяючи розвитку взаєморозуміння та підтримки між учасниками освітнього процесу.

Вишивка також слугує засобом для виховання естетичного смаку, уважності, терпіння та наполегливості, розвиває творчі здібності та дрібну моторику. Інтеграція цього виду мистецтва в шкільну програму посилює взаємозв'язки між школою, сім'єю та громадою, стимулюючи спільну участь у культурних проєктах та збереженні національної спадщини. Завдяки своїй багатозначності та глибокому символічному змісту українська народна вишивка є не тільки предметом культурної гордості, але й могутнім інструментом національно-патріотичного виховання, який сприяє формуванню свідомих, освічених громадян України.

Використання української народної вишивки як інструменту виховання допомагає не тільки зберегти цінне національне мистецтво, але й активно заохочує молоде покоління до пізнання та цінування власної культурної спадщини. Це, в свою чергу, сприяє формуванню національної самосвідомості, яка є ключовою у вихованні справжніх громадян своєї країни.

Вивчення національних символів, знайомство з видатними постатями історії та культури, організація святкових заходів та тематичних екскурсій допомагають учням краще зрозуміти і полюбити свою країну.

Також важливо включати в освітній процес ігри та завдання, які розвивають патріотичні почуття та вчать дітей цінувати своє коріння та ідентичність. Крім того, підтримка сім'ї в патріотичному вихованні невід'ємна, адже саме вона перша впливає на формування ціннісних орієнтацій дитини. Взаємодія освітніх інституцій з сім'єю може значно підсилити ефективність такого виховання.

Таким чином, національно-патріотичне виховання є комплексним завданням, що охоплює різні аспекти шкільного та позашкільного життя, і спрямоване на формування свідомих, активних громадян. Значущу роль у національно-патріотичному вихованні учнів початкових класів відіграє українська народна вишивка, виступаючи не просто як елемент національної культури, а як ефективний засіб освітнього процесу. Через практичне залучення дітей до вивчення та створення вишивок, вони не тільки навчаються техніці та мистецтву, але й глибше пізнають історію та культурні традиції України. Вишивка стає мостом, що з'єднує молоді покоління з історичним минулим, виховує почуття гордості за свою країну та сприяє формуванню міцної національної ідентичності.

Список використаних джерел

1. Бутенко Е. Г. Українська народна вишивка як особливий вид художнього декоративно – прикладного мистецтва. Перспективи. Соціально-політичний журнал. 2021. № 2. С. 135-143. URL: dspace.pdpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/12940

2. Добровольська Л.Н., Чорновіл В.О. Національно-патріотичне виховання молодших школярів – пріоритетний напрям діяльності педагогів: Навчально-методичний посібник. – Черкаси: Видавництво комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», 2016. 140 с.

3. Калита Н., Пантюк М. Національно-патріотичне виховання учнів початкової школи. Молодь і ринок. 2021. № 10 (196). С. 19–24.

4. Коваль Т. В. Українські народні традиції та звичаї як засіб національного виховання молодших школярів в умовах НУШ. Актуальні питання у сучасній науці. 2022. № 2. С. 546–554.

5. Кудря О. Науково-методичні аспекти формування національної самосвідомості в учнів у процесі трудового навчання. Нова педагогічна думка. 2017. № 3. С. 55–58. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2017_3_17

6. Маслова Т. В. Патріотичне виховання молодших школярів в контексті національно-регіонального компоненту початкової освіти : монографія. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 120 с

*Тимша А. В.
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
факультету технологій та дизайну Полтавського
національного педагогічного університету
імені В.Г. Короленка
Науковий керівник: Дебре О. С.
доктор філософії, асистент кафедри
теорії і методики технологічної освіти
Полтавського національного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка*

ЕКО ДРУК НА 3D ПРИНТЕРІ: ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ ТА ЕКОНОМІЇ РЕСУРСІВ У ШКОЛІ

Екологічність стає все більш важливою темою, і це стосується й шкіл. Традиційні методи 3D друку, на жаль, не завжди відповідають принципам екологічності, адже вони можуть шкодити довкіллю через використання шкідливих хімікатів, забруднення ґрунту та води, а також через викиди парникових газів. Еко друк на 3D принтері – це процес створення 3D об'єктів з використанням екологічно чистих матеріалів та технологій, що мінімізують негативний вплив на довкілля. Цей інноваційний підхід відкриває нові можливості для шкіл, пропонуючи